

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI 2001 KATOLSKT STIFTSBLAD

FIDES 18

Piispainsynodi päättyi, s. 16

Ripittäytymisen salat, sarja alkaa, s. 9

Viimeiset asiat, mitä tapahtuu kuoleman jälkeen? s. 8

Alfa - mikä se on? s. 13

Homoseksuaalisuus kirkon opetuksessa, s. 6

Lukijat keskustelevat, s. 11

Kirjoittajan suojeleuspyhimys

Toivo on todellista

Kirkkomme piispat miettivät synodissa, miten he voisivat vastata toivon etsintään nykypäivän maailmassa. Loppuasiakirjan otsikot antavat meille suunnan paimentemme ajatuksenjuoksusta: Piispat, toivon evankeliumin palvelijat, on kutsuttu ensinnäkin pyhyyteen. Sen lisäksi he etsivät itsestään köyhyyttä vastaan ja rauhan puolesta kamppailijoita, toisistaan luotettavia ja yhteistyökykyisiä kollegoita, esimerkkejä hengellisessä taistelussa, ykseyden solmijoita, salaisuuden palvelijoita ja pyhitetyn elämän tukijoita.

Hengelliset paimenemme toivovat meiltä maallikoilta: "Tänään, enemmän kuin koskaan, maallikot suorittavat jälleen tärkeää tehtäväänsä elävöittämällä kristillisiä yhteisöjä, liturgista elämää, teologista koulutusta ja karitatiivisia töitä. Olkoon heidän sitoutumisensa perheeseen, sosiaaliseen, kulttuuri- ja poliittiseen elämään, heidän elämänsä 'modernissa areopagissa', pyhää isää lainataksemme, ja erityisesti heidän työnsä mediassa tai rohkaistessa kunnioitusta Jumalan luomistyötä kohtaan esimerkkinä, joka vähentää uskon ja kulttuurin välistä kuilua."

Jos me itse emme elä uskon ja kulttuurin ykseyttä, emme täytä tuota toivetta. Joskus uskon ja kulttuurin ristiriita on melkoinen. Silloin meidän tehtävämme on valita puolemme; Jumalan kutsu on viime kädessä vastustamaton. Olkaamme sille avoimia, tarpeeksi herkkiä. Varautukaamme samalla siihen, että emme saa suosiota tämän maailman keskellä.

Herramme Jeesus Kristus lupasi kirkollensa kaiken tämän. Me olemme saaneet nöyryyden ja rakkauden esimerkin Meidän Rouvassamme Neitsyt Mariassa. Maria luotti enkelin sanaan, eli hiljaa omaa elämäänsä ja sai osakseen Jumalan armon ja rakkauden - niin suuresti, että hänet ruumiineen ja sieluineen otettiin taivaaseen. Siinä on toivomme salaisuus, siinä on toivon todellisuus.

M. Tervaportti

Tässä numerossa:

- 3 Uutisia:** Kuulumisia hiippakunnasta, kirkosta ja muualta.
- 4 Liity verkkoon:** Pikkutyön perustamassa ruusukoppiirissä on yli 70.000 jäsentä.
- 5 Oremus:** Hengellistä ai-neistoa.
- 6 Paimenelta:** Homoseksuaalisuus katolisen kirkon opetuksessa.
- 6 Ajatus:** För kommande flygresenärer.
- 8 Viimeiset asiat:** Vaikea aihe.
- 9 Ripittäytymisen salat:** Isä Manuel Pradon ohjeita ripittäytymiseen. Osa 1/3.
- 10 Laetabitur iustus in Domino:** Keskiaikaa Helsingin kirjamesuilla.
- 10 Kyrklig hjälpverksamhet i Mauretanien.**
- 11 Musiikin moraalisuudesta:** Lukijan kommentti.
- 12 Albertin palsta:** Ajankoh-taisia teemoja pilke silmä-kulmassa.
- 13 Alfa - evankelointia ateriaan ja videon äärellä:** Mitä se on?
- 14 Kalenteri:** Tapahtumia hiippakunnassa, seurakun-nissa ja katolisissa yhtei-söissä.
- 16 Piispainsynodi:** Loppu-asiakirjan keskeinen sisältö.

ENSI NUMEROSSA MM:

Ripittäytymisen salat. Harry Potter herättää kiinnostusta. Juventuksen leiri.

FIDES. Katolinen hiippakuntalehti. 64. vuosikerta (2001). Numero 18. ISSN 0356-5262. Päätoimittaja: Marko Tervaportti. Toimitus ja tilaukset: Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puhelin 0208350751. Fax (09) 650715. Pankkiyhteys: Sampo 800019-1242553. Ilmestyy 20 kertaa vuodessa. Vuosikerta 120 mk, ulkomaille 170 mk. SÄLEKARIN KIRJAPAINO OY, SOMERO, 2001.

FIDES. Katolskt stiftsblad. 64. årgång (2001). Nummer 18. ISSN 0356-5262. Huvudredaktör: Marko Tervaportti. Redaktionen och prenumeration: Katolsk informationstjänst, Sankt Henriksplatsen 1, 00140 Helsingfors. Telefon 0208350751. Fax (09) 650715. Bankförbindelse: Sampo 800019-1242553. Utkommer med 20 nummer årligen. Prenumeration 120 mk, till utlandet 170 mk. 14.11.2001.

Kansi: Simone Martini: Marian ilmestys. Louvre. Christus Rex, Inc.

Tampereella rukoiltiin rauhan puolesta

Tampereen keskustorilla vietetiin perinteinen ekuumeeninen iltatilaisuus, jossa tervapatojen loisteessa rukoiltiin uskonto-kuntien ja kulttuurien välisen rauhan, suvaitsevaisuuden ja keskinäisen kunnioituksen puolesta.

Kaupunginjohtaja **Jarmo Rantanen** avasi tilaisuuden toivomalla, että tamperelaiset ainakin jättäisivät kohdistamatta maailman tilanteen herättämiä kielteisiä tunteita maahanmuuttajiin.

Tilaisuudessa puhuivat sisar **Theresa Jezlin** CPPS lisäksi piispa **Juha Pihkala** Tampereen ev.lut. hiippakunnasta, pastori **Jarmo Makkonen** Helluntaiseurakunnasta, **Risto Lintu** ortodoksisesta seurakunnasta, **Mustafa Kara** Islamilaisesta yhdyskunnasta ja **David Lindau** Tampereen juutalaisesta seurakunnasta. KATT

Perhemyönteisen lainsäädännön puolesta on taisteltava

Paavi Johannes Paavali II on ottanut voimakkaasti kantaa sen puolesta, että perheet asettuisivat puolustamaan ja parantamaan ainutlaatuisia ja keskeistä rooliaan yhteiskunnassa. Perheiden tehtävä on vahvistaa perheiden asemaa suojaavaa lainsäädäntöä. Hänen mukaansa koko yhteiskunnan rakenne ja juridinen perusta on vaarassa murentua, jos miehen ja naisen väliseen avioliittoon perustuva perhe rinnastetaan esim. avo- tai homoliittojen

kanssa. Paavi lausui ohjeensa 20.10. Italian piispainkokouksen koolle kutsumassa perhejuhlassa, johon osallistui yli 40 tuhatta italialaista. KATT/VIS/CNS

Paavi ja patriarkka vaativat rauhaa Pyhälle Maalle

Kiihtyneiden levottomuuksien keskellä, jotka ovat uhanneet myös Heramme syntymäkirkkoa, sekä paavi **Johannes Paavali II** että Jerusalemin latinalainen patriarkka **Michel Sabbah** ovat vedonneet Lähi-Idän väkivaltaisuuksien lopettamiseksi ja rauhan aikaansaamiseksi Pyhällä Maalla.

Patriarkka Sabbahin toivomus 21.10. julkaisussa kirjeessä kuuluu: *“Jo riittää verenvuodatus, jo riittää taistelu. Sulkekaa kuoleman, vihan ja terrorin portit. Lopettakaa veren vuodattaminen, joka vaatii vain lisää verenvuodatusta. Kaikkien uhrien veri huutaa Jumalan ja jokaisen ihmisen omantunnon edessä.”* Patriarkka totesi kirjeessään myös, että väkivallan kierre saadaan katkeamaan vain, jos *“vallattu maa palautetaan oikeille omistajilleen”*. KATT/CNS

Aviopari julistettiin autuaaksi

Paavi **Johannes Paavali II** julisti sunnuntaina 21.10. Pietarinkirkossa viettämänsä pyhän messun aikana autuaiksi Luigi Beltrame Quattrocchin ja Maria Corsinin. Kyseessä on ensimmäinen kerta historiassa, kun aviopari on yhtäaikaan beatifioitu. Messuun osallistui kolme pariskunnan neljästä lapsesta.

Saarnassaan pyhä isä huomautti että uudet autuaat *“omaksuivat täydellisellä vastuulla velvollisuuden toimia Jumalan kumppaneina luomista- ja omistautua avokätisesti lapsilleen kasvattaen, ohjaten ja johtaen heitä löytämään Jumalan rakkauden suunnitelman”*. Autuaaksi julistetut Luigi ja Maria *“elivät tavallista elämää epätavallisella tavalla. Normaalin perheen ilojen ja surujen keskellä heidän elämänsä kuului poikkeuksellisen runsas hengellisyys. Sen keskipisteenä oli päivittäinen eukaristia ja siihen liittyvä lapsenomaisen hartaus Neitsyt Mariaa kohtaan. He rukoilivat pyhää ruusukkoa joka ilta ja kuuntelivat hengellisten neuvonantajien ohjeita. Näin he saivat tietää, kuinka heidän tulisi ohjata lapsiaan kutsumuk-*

sen määrittelemisessä”. Perheen molemmat pojat ovat pappeja, ja ainoa jo kuollut lapsi oli sääntökuntasisar.

Autuaaksijulistamista seurasivat kymmenet tuhannet italialaiset aviopuolisot, jotka olivat osallistuneet Italian piispainkokouksen järjestämään perhetapahtumaan. Heille paavi sanoi: *“Rakkaat aviopuolisot, kuten jokainen matkaa kohti pyhittymistä, teidänkin tienne on vaikea. Joka päivä te kohtaatte vaikeuksia ja koetelemuksia uskollisuudessanne kutsumuksellenne, aviollista elämää ja perhe-elämää vauhtiesiänne, vanhempien tehtäviä toteuttaessanne ja yhteiskunnallisessa toiminnassanne. Olkaa siis tietoisia siitä, kuinka voitte löytää Jumalan sanassa vastauksen moniin kysymyksiin, joita päivittäisessä elämässä kohtaatte.”*

Erityisesti pyhä isä muisti saarnassaan niitä, jotka elävät *“separaation draamassa”*, jotka ovat sairaita tai kärsivät puolisonsa tai lapsensa ennen aikaisesta menettämisestä, ja vahvasti, että *“näissäkin tilanteissa on mahdollista antaa suuri todistus uskollisuudesta”*. KATT/VIS

Messussa on osoitettava nöyryyttä ja kunnioitusta

Paavi **Johannes Paavali II** on ohjeistanut kirkon sakramentti- ja liturgia-kongregaation jäseniä kirjeellä, jossa hän vaatii, että sekä papiston että maallikoiden on osoitettava nöyryyttä ja kunnioitusta messun salaisuuden edessä. 21. syyskuuta kirjoittamassa kirjees-

sään pyhä isä muistutti Trenton konsiilin jälkeisestä, paavi Pius V:n julkaisemasta Roomalaisesta Messukirjasta (Missale Romanum), jonka sisältämät rukoukset kauniilla tavalla osoittavat kaitvattua asennoitumista messuun. Paavi edellyttää, että *“Jumalan kan-*

sa voisi nähdä papeissa ja diakoneissa käytöstä, joka olisi täynnä kunnioitusta ja arvoa ja joka siten auttaisi uskovia ymmärtämään näkymättömiä asioita myös ilman liikoja sanoja ja selityksiä”. KATT/CNS

Pyhä istuin ratifioi lasten oikeudet

Pyhän istuimen pysyvä tarkkailija Yhdistyneissä Kansakunnissa, arkkipiispa **Renato R. Martino** vahvisti Pyhän istuimen ratifioineen kaksi vapaaehtoista lisäsopimusta Lasten oikeuksien julistukseen.

Arkkipiispa huomautti, että "UNICEFin viimeisimmän arvion mukaan noin miljoona lasta, etupäässä tyttöä, pakotetaan vuosittain miljardien dollarien seksikaupan kohteeksi". Lisäsopimus lasten myymisestä, lapsiprostituutiosta ja -pornosta nimenomaisesti kieltää nämä toimet ja vaatii "oikeudellista suojaa lasten seksuaalista hyväksikäyttöä, lasten elinkauppaa ja pakkotyötä vastaan".

Arkkipiispa Martino korosti lopuksi, että "tällä hetkellä on vielä noin 300.000 alle 18-vuotiasta lasta, jotka toimivat sotilaina aseellisissa selkkauksissa ympäri maailmaa. Tiedämme myös, että viimeisten kymmenen vuoden aikana kaksi miljoonaa lasta on kuollut, kuusi miljoonaa haavoittunut ja kymmenen miljoonaa vammautunut. Miljoona lasta on jäänyt orvoiksi sotatoimien vuoksi". Toinen lisäsopimus suojelee lapsia osallistumiselta aseellisiin selkkauksiin ennen 18. ikävuotta ja ehkäisee lasten värväämistä muihin kuin valtiollisiin asevoimiin ennen tuota ikää. KATT/VIS

Danska katolikerna känner sig diskriminerade

Den katolska arbetsgruppen för frihet och likhet mellan trossamfund i Danmark har skrivit ett öppet brev till den danska kyrkoministern. Arbetsgruppen är otillfreds med den behandling som praktiseras mellan folkkyrkan och andra kyrkor, däribland den katolska kyrkan i Danmark. Enligt arbetsgruppen är denna behandling inte endast i strid med den danska grundlagen utan också med den europeiska mänskörättskonventionen. Arbetsgruppen pekar på minoritetsskydd som gäller alla andra samfund i ett demokratiskt land

men som inte tycks gälla religiösa samfund. KATT/VIS

Eukaristiahyteys kaldealaisten ja Idän assyrialaisen kirkon välille

Paavillinen kristittyjen ykseyden neuvosto on yhteistyössä muiden kuirian osastojen kanssa vahvistanut, että katoliset kaldealaiset ja vastavasti Idän assyrialaisen kirkon jäsenet saavat pakkotavista syistä johtuen osallistua toistensa jumalanpalveluksiin voidakseen ottaa vastaan pyhän kommuunion. Molemmissa tapauksissa kirkoissa noudatetaan kuitenkin kummankin omia liturgisia muotoja ja määräyksiä. KATT/VIS

Naisten ja tyttöjen arvoa on kunnioitettava

Pyhän istuimen avustaja **Joan McGrath-Triulzi** muistutti Yhdistyneiden kansakuntien Pekingin naiskonferenssin seurantaryhmän kokouksessa 18.10. New Yorkissa, että kaikki todellinen inhimillinen kehitys lähtee jokaisen ihmispersoonan arvon kunnioittamisesta, erityisesti myös naisten ja tyttöjen. Hänen mukaansa "globalisaatio, joka vähättelee naisten arvoa ja erityisesti naisten perheelleen ja yhteiskunnalle tekemän panoksen merkitystä, alentaa naiset pelkiksi taloudellisten arvojen välineiksi". KATT/CNS

Liity verkkoon – ruusukkorukous yhdistää lapsia ja aikuisia

Kun vierailin Puolassa lokakuussa 2001, huomioni kiinnittyi monin paikoin näkemiini ilmoituksiin, joissa oli kuvattuna ruusukko taivasta vasten ja teksti: "Liity verkkoon" sekä internetosoite www.zdrowasmaryjo.pl. Kotimaahan päästyäni kävin tarkastamassa, mitä tuon osoitteen takaa löytyy, ja täytyy sanoa, että ihmetykseni oli melkoinen.

Laziska Górnen kaupungissa Ylä-Sleesiassa syntyi Buczekin perheeseen vuonna 1988 tyttö, jonka lääkärit eivät enustaneet elävän viikkoa kauempaa. Nimekseen tyttö sai Magda. Hän kuitenkin jäi eloon ja alkoi kasvaa ja kehittyä, mutta hänen luunsa olivat niin hauraat, että ne

murtuivat pienestäkin iskusta. Älyllisesti tyttö kuitenkin kehittyi jopa ikäisiään nopeammin ja osasi mm. yksivuotiaana lukea Jumalan enkeli-rukouksen. Hän on sairautensa takia joutunut viettämään suuren osan ajastaan sairaaloissa ja liikkuu nykyään rullatuolisissa.

Magda Buczek oppi rukoilemaan jo hyvin varhain ja kertoo rakastavansa erityisesti messua ja ruusukkorukousta. Kuolemanvaaran takia hän sai ensimmäisen kommuunion jo viisivuotiaana. Madzia kertoo joskus ihmetelleensä, miksi lapset rukoilevat niin vähän, ja opettaneensa sairaalassa kokonaisia osastoja lapsia rukoilemaan ruusukkoa.

Kesällä 1997 hänen pihapiirinsä lapset suunnittelivat jengin perustamista ja esittelivät suunnitelmiaan Madzialle. Hän ei pitänyt lasten suunnittelema jengitoiminnasta, vaan ehdotti jengin sijaan perustettavaksi ensimmäisen Pihojen ruusukorenkaan (Podwórko Kolo Rózancon). Lapset lupasivat kokousta joka päivä tietynä aikana rukoilemaan yhdessä vähintään yhden ruusukoren salaisuuden tai, jos eivät pääse paikalle, rukoilemaan kotona samaan aikaan. Madzia kirjoitti heille jäsentodistukset.

Sana kiersi ja ruusukorenkaita perustettiin lisää lähiseudulla. Vuonna 1998 Madzia kertoi renkaista *Radio Maryjas-*

Piispainsynodin päätössanat

Vetoamus Jerusalemin puolesta

Lopulta käännyimme sinun puoleesi, Jerusalem, Kaupunki, jossa Jumala on tullut ilmi historiassa: Rukoilemme onnellisuutesi puolesta! Tavatkoot kaikki Abrahamin lapset uudelleen sinun luonasi Kunnioittaen kukin toistensa oikeuksia. Pysy sinä kaikille maailman kansoille Ehtymättömänä toivon ja rauhan merkinä.

Spes nostra, salve!

Kaikein pyhin Maria, Kristuksen äiti, sinä olet Kirkon äiti, Kaikkien elävien äiti. Sinä olet toivon äiti. Tiedämme, että sinä seuraat meitä aina historian polulla. Rukoile kaikkien maailman kansojen puolesta, jotta ne voisivat löytää, Oikeudenmukaisuudessa, anteeksiannossa ja rauhassa, Voiman rakastaa toisiaan saman perheen lapsina!

sa ja sen jälkeen renkaita on perustettu yhä uusiin paikkoihin. Joissakin paikoin lapset kokoontuivat ensin rukoilemaan polvillaan hiekkalaatikon reunalle, mutta eivät pian enää mahtuneet, vaan polvistuvat pihanurmikolle. Madzia on kirjoittanut jo 74 000 jäsentodistusta Pihojen ruusukkorenkaiden jäsenille. Renkaita on Puolan lisäksi jo ainakin Ruotsissa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Tšekinmaalla, Italiassa, Liettuassa ja Madagaskarilla. Lapset kokoontuvat edelleen rukoilemaan päivittäin vähintään yhden ruusukon kymmenikön pyhän isän, Kirkon, kaikkien lasten, syntymättömien lasten ja katumattomien syntisten puolesta.

Internet yhdistää nyky-päivän ihmisiä. Rukous yhdistää kuitenkin ihmiset Jumalaan ja toisiinsa nopeammin ja tehokkaammin. Ruusukorukouksessa he yhdistävät itsensä Jumalaan ja toisiinsa yhdessä Jumalan Äidin Neitsyt Marian kanssa. Rukous ei ole tarkoitettu vain vakaville aikuisille, vaan meille kaikille, iästä, sukupuolesta, koulutuksesta, terveydestä ja muusta riippumatta. Madzia Buczek ja hänen kanssaan rukoilevat lapset ovat osoittaneet, että myös lapset voivat löytää rukouksesta yhteyden Jumalaan ja iloa elämäänsä. Löytyisköhän Suomesta halukkaita rukoilemaan hei-

Duccio di Boninsegna: Viattomien teurastus. Museo dell'Opera del Duomo, Siena.

dän kanssaan?

Lisää Madziasta ja Pihojen Ruusukkorenkaita voi lukea kotisivulla www.pkrd.org.pl/txt_pl/start.htm, josta löytyy myös englanninkielinen osuus.

JUHO KYNTÄJÄ

Rukouksen apostolaatti

Marraskuu

Me rukoilemme, että pyhät ja esimerkilliset kristityt olisivat kumppaneitamme, kun julistamme rohkeasti Jumalan valtakunnan ilosanomaa.

Me rukoilemme, että kaikki kristityt käyttäisivät joukkotiedotusvälineitä lähetystyön ja evankeliumin julistamisen välineinä.

Joulukuu

Me rukoilemme, että kristityt vapautuisivat niistä kulttuurisidoksista, jotka vaikeuttavat toisten ihmisten arvon ja oikeuksien tunnistamista.

Me rukoilemme, että kristillinen ihmiskuva valaisisi evankeliumin arvoilla Aasian kulttuureja.

Böneapostolatet

November

Vi ber, att vi när vi modigt förkunnar Guds rikes glädjebud, skall stödas av de heliga och av verkligt goda kristna.

Vi ber, att de kristna skulle använda massmedia som verktyg för missionsarbete och evangelisering.

December

Vi ber, att de kristna kunde frigöra sig från sådana kulturella bindningar, som försvårar erkännandet av andra människors värde och rättigheter.

Vi ber, att den kristna människosynen skulle upplysa Asiens kulturer med evangeliets värden.

Sunnuntaiden ja juhlapyhien lukukappaleet

Sunnuntai 18.11. (I)
Kirkkovuoden 33. sunnuntai
Mal 3:19-20a
Ps. 98:5-6, 7-9a, 9bcd / 9d
2. Tess. 3:7-12
Luuk. 21: 5-19

Sunnuntai 25.11. (II)
Kristuksen, kaikkeuden kuninkaan juhlapyhä
2. Sam. 5:1-3
Ps. 122:1-2, 3-4a, 4b-5 / 1
Kol. 1:12-20
Luuk. 23:35-43

Homoseksuaalisuus katolisen kirkon opetuksessa

Piispamme vastaa syntyneeseen keskusteluun esittelemällä kirkollisia dokumentteja.

Fidesissä 16/01 julkaistun artikkelin ”*Demokratian arvo - arvojen demokratia*” on väitetty sisältävän ainoastaan hiippakunnan piispan yksityisen mielipiteen. Siinä kirjoitettu on kuitenkin vain Raamatun ja yleismaailmallisen katolisen kirkon opin lyhyt tiivistelmä.

Katolisen kirkon uusimmat ja tärkeimmät homoseksuaalisuutta koskevat dokumentit ovat: Julistus eräistä seksuaalietiikan ongelmista (*Persona humana*, Rooma 29.12.1975), Julistus homoseksuaalisten henkilöiden sielunhoidosta (*Homosexualitatis problema*, Rooma 1.10.1986), Huomioita homoseksuaalien lainmukaisesta tasa-arvosta (*Omosessualità*, Rooma 24.7.1992) sekä Katolisen kirkon katekismus (Rooma 1993, kohdat 2357-2359).

Katekismuksen kohdasta 2357 voimme lukea: ”Pyhään Raamattuun tukeutuen, joka kuvaa homoseksuaalisia tekoja vakavana paheellisuutena, kirkon traditio on aina julistanut, että ne ovat itsessään väärinsuuntautuneita. Ne ovat luonnonlain vastaisia. Ne sulkevat sukupuoliyhteydestä pois elämän lahjan. Ne eivät synny osapuolten keskinäisestä kiintymyksellisestä ja sukupuolisesta täydentymisestä. Missään tapauksessa ne eivät ole hyväksyttävissä.”

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että katolinen kirkko halveksisi homoseksuaalisia henkilöinä. Katolinen kirkko opettaa myös seuraavasti: ”Huomionarvoisalla joukolla naisia ja miehiä on syvälle juurtuneita homoseksuaalisia taipumuk-

sia. Tämä objektiivisesti väärinsuuntautunut taipumus on useimmille heistä koettelemus. Heidät on kohdattava kunnioituksella, myötätunnolla ja hienotunteisuudella. Heitä on varottava syrjimästä millään tavalla epäoikeudenmukaisesti. Nämä ihmiset ovat kutsutut toteuttamaan elämässään Jumalan tahdon, ja jos he ovat kristittyjä, yhdistämään Herran ristin uhuriin vaikeudet, jotka voivat syntyä heidän taipumuksestaan. Homoseksuaalisten ihmisten kutsumus on elää siveellisinä. Itsehinnän hyveiden avulla, jotka kasvattavat sisäiseen vapauteen, he voivat ja heidän tulee - joskus myös epäitsekään ystävyyden tukemana - lähestyä kristillistä täydellisyyttä rukouksen ja sakramentaalisen armon kautta askel askeleelta mutta päättäväisesti (KKK 2358-2359).

Asiakirjassa ”*Huomioita homoseksuaalien lainmukaisesta tasa-arvosta (Omosessualità)*” sanotaan muun muassa: ”Sukupuolinen taipumus ei tasa-arvon suhteen ole verrattavissa sellaisiin ominaisuuksiin kuten rotuun, etniseen alkuperään tms. Homoseksuaalinen taipumus on näistä poikkeavasti objektiivinen epäjärjestys ja on moraalisisessa mielessä huolestuttava. On alueita, joilla sukupuolisen taipumuksen huomioonottaminen ei ole epäoikeudenmukaista syrjintää, kuten esimerkiksi lasten adoptiot, kasvattivanhempien valinta, liikunnanopettajien ammatit tai asepalvelus.

”Homoseksuaalisilla on ihmisinä samat oikeudet kuin kaikilla muillakin, eikä heidän ihmisarvoaan saa missään tapauksessa loukata. Kaikilla ihmisillä on oikeus työhön, asuntoon ja niin edelleen, muista oikeuksista puhumattakaan. Nämä eivät kuitenkaan ole mitään ehdottomia oikeuksia. Niitä voidaan rajoittaa sellaisen käytöksen takia, jota on objektiivisesti pidettävä järjestyksenvastaisena. Tämä ei näet ole ainoastaan oikeudenmukaista, vaan myös velvoittavaa. Näin ei ole vain epäsiiveellisen käytöksen tapauksessa, vaan myös henkisesti tai ruumiillisesti sairaiden ihmisten kohdalla. Niinpä voidaan hyväksyä esimerkiksi, että valtio saa rajoittaa tarttuvaa tautia kantavien tai henkisesti sairaiden ihmisten oikeuksia varjellakseen kaikkien yhteistä etua.

”Jos homoseksuaalisuus laskettaisiin sellaisiin ominaisuuksiin, joiden perusteella kaikki syrjimi- nen on laitonta, voisi helposti syntyä ajatus, että homoseksuaalisuuteen voitaisiin soveltaa ihmisoikeuksia esimerkiksi ns. *affirmative actionissa* tai työhönnotossa. Tämä olisi entistä haitallisempaa, sillä ei ole olemassa oikeutta homoseksuaalisuuteen eikä se siksi voi olla perustana oikeudellisille vaatimuksille.

”Homoseksuaalisuuden tunnus- tamisesta tasa-arvotekijäksi voidaan edetä helposti - ellei suoras- taan automaattisesti - homoseksuaalisuuden lailliseen suojeluun tai tukemiseen. Homoseksuaalisuus

Ajatus: För kommande flygresenärer

Ur tidningarna har det i olika sammanhang blivit tydligt att många människor ser med obehag fram mot en nödvändig flygresa. För att hjälpa katoliker i den situationen vill jag här med några påpekanden försöka lätta på rädslan.

För det första skall man naturligtvis börja sin resa med ett kors-tecken och en kortare eller längre bön till Gud. En av dem som kyrkan erbjuder oss för resor lyder:

Herren, den allsmäktige och barmhärtige, lede våra fötter på fredens och framgångens väg. Hans heliga ängel ledsage oss på vägen, så att vi återvänder välbehållna i frid och glädje.

Dessutom skall vi inte glömma att flygresor, flygpersonal och passage- rare har två speciella skyddspatroner. Den ena är Jungfru Maria. Hon har valts till det emedan Gud upp- tog henne med kropp och själ till

himlen. Då hon därtill är vår älskade och älskande moder, kan man med fullt förtroende anropa henne för resan. Men det är inte det enda skälet. Det andra är historien om hennes hus i Loretto. Det är ett litet stenhus som i Loretto står direkt på jorden utan grund och som kom dit - enligt legenden - buret av änglar från Nasaret. Ett hus finns kvar i Nasaret men där bör ju ha funnits både hennes föräldrahem

tulisi näin hyväksytyyn syrjinnän vastapuoleksi ja oikeuksien toteuttaminen tapahtuisi homoseksuaalisen taipumuksen vahvistamisen myötä eikä perustavaa laatua olevien ihmisoikeuksien loukkausta enää huomattaisi.

“On vielä mainitsematta eräs tekijä, jonka vuoksi ihmisen sukupuolinen taipumus ei ole verrattavissa rotuun, sukupuoleen, ikään tai muuhun sellaiseen. Ihmisen seksuaalinen taipumus ei nimittäin ole yleisesti tunnettu, ellei hän sitä joko selityksin tai käytöstavoin tuo julki. Pääsääntöisesti enemmistö homoseksuaalisen taipumuksen omaavista ihmisistä, jotka haluavat elää siveellistä elämää, ei kerro taipumuksestaan. Näin ollen ei synny tavallisesti työpaikka- tai asunto-ongelmaa lainkaan.

“Homoseksuaalit, jotka kertovat taipumuksestaan, ovat yleensä niitä, jotka suhtautuvat homoseksuaaliseen käytökseen tai elämäntapaan välinpitämättömästi, mutta positiivisesti ja siksi pitävät sitä yleisen hyväksynnän arvoisena. Ja tähän henkilöryhmään kuuluvat useimmiten ne, jotka yrittävät vaihtaa väärin kirkkoon pyrkimäl-

lä muuttamaan paimentensa usein hyväuskoisesti antaman tuen valtiollisten lakien ja sääntöjen muutokseksi. Ryhmään kuuluvat myös ne, jotka käyttävät protestitaktiikkaa ja väittävät kaiken homoseksuaaleja kohtaan suunnatun kritiikin ja pidättyväisyyden olevan epäoikeutettua syrjintää.

“Lisäksi on olemassa vaara, että laki, joka tekee homoseksuaalisuudesta lain perustan, saattaa johtaa homoseksuaalisen taipumuksen omaavan henkilön tuomaan julki homoseksuaalisuutensa tai vieläpä etsimään kumppanin hyödyntäkseen lain määräyksiä.

“Lopulta ei ole sopivaa, milloin yhteinen hyvä on vaakalaudalla, että kirkolliset tahot tukevat kielteistä lainsäädäntöä tai pysyvät sen suhteen välinpitämättöminä. Näin on silloinkin, kun se myöntää poikkeuksia kirkollisille organisaatioille ja laitoksille. Kirkolla on velvollisuus edistää perhe-elämää ja koko kansalaisyhteiskunnan julkista moraalialueita perustavanlaatuisten moraalisten arvojen pohjalta eikä vain suojella itseään turmiollisilta laeilta.” (s. 10-14)

MAGNUS LOFVING

+ Józef Wróbel SCJ
Helsingin piispa

Vielä eräs huomautus: Monet lääkärit sanovat nykyään, että homoseksuaalisuus on parannettavissa. Vrt. esim.: Nicolosi, J.: *Reparative Therapy of Male Homosexuality*. Northvale, NJ: Jason Aronson 1991; Van den Aardweg, G. J. M.: *Selbsttherapie von Homosexualität*. Holzgerlingen 1999; *Ibid.*: *Therapie von Homosexualität: Erfahrungen, Effekte, Empfehlungen*. Teoksessa Laun, A.: *Homosexualität aus katholischer Sicht*. Eichstätt, Franz-Sales-Verlag 2001, ss. 57-77; Cohen, R.: *Homosexualität und Therapiemöglichkeiten. Behandlung, Ethik, Prinzipien und Praxis*. Teoksessa: *Ibid.* ss. 78-106.; *Heilungen*. Teoksessa: *Ibid.* ss. 107-147; kirjallisuusluettelot, jotka löytyvät em. kirjoista.

Lucia-puoti

*Katolinen kirja- ja lahjatavarakauppa
Kuusitie 6, Meilahti, puh. (09) 2416095*

Auki: ti-pe 12-17 sekä 15.11. lähtien torstai-iltaisoin 17-19

*Myymälä auki ennen joulua myös lauantaisin seuraavasti:
10.11. klo 10-12; ja 24.11., 1.12., 8.12. sekä 15.12. klo 12-16*

Tervetuloa tutustumaan! Meiltä löytyy kauniita adventtikalentereita lapsille, joulukortteja, seimihahmoja ja taloja ym.

och det hus i vilket hon bodde med Josef. Loreto-huset har sedan medeltiden varit ett viktigt pilgrimsmål. Huset är byggt av sådan sten som inte finns i Loretto men i Nasaret.

Den andra skyddspatronen är den helige Josef av Cupertino en snäll fransiskan som levde på 1600-talet. Han kom ur urusla förhållanden, var enkelt utrustad på huvudets vägnar men hade en så stor

kärlek till Gud att han vid tanken på Gud och hans kärlek flög upp i luften. Ett sådant fenomen kallas levitation och är väl känt av psykologer. Det förekommer också i andra religioner. För hans del känner man mer än 70 väldokumenterade levitationer. Då dessa skedde oberoende av var han var och vad han höll på med, blev de till förargelse och irritation bland hans medbröder, och det i så hög grad att de be-

handlade honom mycket illa. Lånnga tider hölls han helt isolerad från andra människor. Men Gud övergav honom inte utan manifesterade sig genom hans mystiska och ofta underbara upplevelser. Det är naturligtvis hans flitiga flygande som gjort honom till skyddspatron för allting som har med flyget att göra. Jag brukar alltid anropa honom när jag stiger på ett flygplan.

MÄRTA AMINOFF

Viimeiset asiat - vaikea aihe

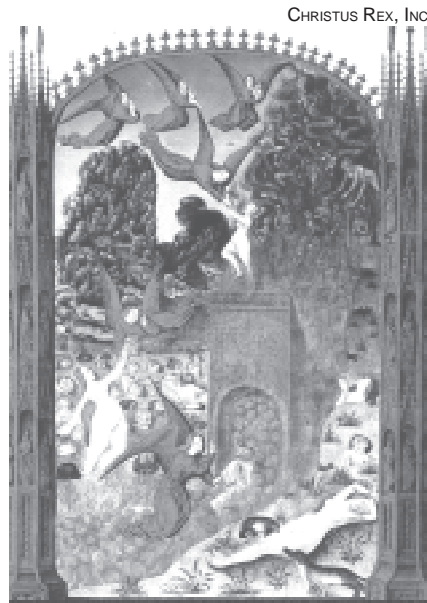
Itävaltalainen pappi ja teologi Josef Spindelböck selittää, miten ihmisen maanpäällisen elämän viimeiset tapahtumat etenevät ja mitä niistä voidaan sanoa.

Ihmisen viimeiset asiat eivät todellisuudessa ole mikään loppu vaan hänen elämänsä täydellistyminen. Ihminen ei löydä lopullista täyttymystään ja täydellistymistään maanpäällisistä asioista vaan Jumalasta, joka on luonut ihmiset rakkaudesta ja kutsunut heidät rakkauden yhteyteen itsensä kanssa taivaan iankaikkisessa autuudessa. Tämän päämäärän saavuttaminen on ihmisen tavoite ja hänen uskossa, toivossa ja rakkaudessa todelliseksi osoittautuvan inhimillisen vapautensa varsinainen tehtävä. Jumalan lihaksitulleen Pojan Jeesuksen Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen kautta meillä on osallisuus Jumalan elämästä - tie taivaaseen on avattu!

Kuolema, tuomio, taivas ja helvetti ovat neljä viimeistä asiaa perinteisessä katekeesissa. Heti, kun ihmisen sielu on eronnut kuoleman yhteydessä ruumiista, seuraa henkilökohtainen tuomio. Siinä ihminen selvittää Jumalan edessä elämänsä. Hänelle käy selväksi, minä puolesta hän on tehnyt päätöksiä elämänsä aikana - iankaikkisen elämän puolesta kolmiyhteisen Jumalan kanssa, joka on rakkaus, vaiko Jumalasta erossa olemisen, yksinäisyyden ja ikuisen kadotuksen puolesta. Kaikkivaltiaan, kaikitietävän, oikeudenmukaisen ja laupiaan Jumalan tuomio ihmisen elämästä lopullinen. Ihmisen päämäärä voi olla vain taivas yhteytenä kolmiyhteisen Jumalan ja toisten ihmisten kanssa. Helvetin mahdollisuutta Jumala ei toivo, mutta kuitenkin sallii sen, jos ihminen vapaudessaan haluaa sulkea itsensä Jumalan valtakunnasta. Joka kuolee kuolemansynnin tilassa katumatta sitä ja ottamatta vastaan Jumalan laupiasta rakkautta, eroaa omasta vapaasta päätöksestään ikuisesti Jumalasta. Joka sitä vastoin periaatteessa on Jumalan yhteydessä, vaikkei vielä olisikaan kokonaan puhdistunut synnin riippuvuudesta ja siksi joutuu yhä "työstämään" syntiensä rangaistus-

raamuksia, puhdistuu rakkauden kaipuunsa avulla. Vasta sitten, kun kuolleen sydän on täysin puhdistunut kaikesta synnin tahrasta, sallii tuo rakkaus hänen nähdä Jumalan. Tätä puhdistautumista kutsutaan kiirastuleksi (lat. *purgatorium*).

Tähänastista esitystä pitää vielä täydentää maailmanloppuun liittyvillä kommentteilla. Silloin Jeesus Kristus tulee uudestaan kirkkau-

Enkelit lennättävät sieluja pois kiirastulesta. Les Très Riches Heures du Duc de Berry. Folio 113v. Musée Condé, Chantilly.

nessa tuomitsemaan elävät ja kuoleet. Silloin kaikki ihmiset, kaikista kansoista ja maista, kaikista kielistä ja kulttuureista kootaan yhteen. Silloin paljastuu historian toistaiseksi vielä salainen dynamiikka, joka toteutuu jokaisen omantunnon draamana suhteessa omaan yhteisöön. Nyt kuolleiden ruumiit herätetään joko taivaan ihanuuteen tai kirottujen ikuisen piinaan. Kaikki uudistetaan Jeesuksessa Kristuksessa: niin Jumala luo "uuden taivaan ja uuden maan". Jumalasta tulee kaikille kaikki. Iankaikkisessa elämässä pyhiltä ei puutu enää mitään.

Maallisesta, tämänpuolisesta perspektiivistä katsoen ihmisen suhde aikaan aiheuttaa kysymyk-

siä: Onko tuonpuoleisessa ylipäänsä mitään aikaa meidän tuntemamme merkityksessä vai liittyykö ihminen Jumalan iankaikkisuuteen niin täydellisesti, että hän kokee kaiken saman tien jatkuvana nykyisyytenä? Jumalahan on olemassa iankaikkisuudessa, hän on tilan ja ajan yläpuolella eikä mikään rajoita häntä. Luomisella on kuitenkin ajallinen alku. Näin on myös enkeleillä ja ihmisillä. Kuoleman jälkeen ei varmaankaan ole enää aikaa maanpäällisessä mielessä, mutta kylläkin tiettyä ihmisen suuntautumisenä aika-avaruudellisesti, erityisesti oman ruumiillisuutensa takia. Tämä ei enää merkitse hänelle tiukkaa tapahtumien peräkkäisyyttä, vaan ennemminkin se sisältää tietyn samanaikaisuuden, joka ei kuitenkaan absoluuttisesti ottaen ole samanlaista kuin Jumalalla. Sikäli voidaan olettaa, että henkilökohtaisen tuomion, jossa sielu kohtaa Jumalan, ja viimeisenä päivänä tapahtuvan yleisen kuolleista herättämisen välillä on oltava ajallinen ero. Teoria "kuolemassa ylösnousemisesta" täytyy siis katolisen uskon mukaan hylätä. Jumala täydellistää koko ihmisen: ensin sielun, ja lopulta myös ruumiin. Ylösnousseessa Jeesuksessa Kristuksessa samoin kuin ruumiineen ja sieluineen taivaaseenotetussa Jumalanäidissä Neitsyt Mariassa on uskovien toivo jo tullut ilmeiseksi.

Paljon enempiä emme voi tietää. Mutta se ei olekaan välttämätöntä pelastuksellemme. Ei ole olemassa jotakin korkeampaa tietoa (*gnosis*), joka näyttäisi meille tien, vaan sen tekee nöyrä ja sitäkin varmempi usko rakkauden Jumalan pelastavaan voimaan: hän on ilmoittanut itsensä meille Jeesuksen Kristuksen kautta Pyhässä Hengessä, häntä kirkko julistaa.

JOSEF SPINDELBOECK

Maailman kriisit ovat pyhien kriisejä

Jatkosarja ripin eli parannuksen sakramentista. Osa 1/3.

Tässä ja kahdessa seuraavassa numerossa Juventus Catholican moderaattori isä Manuel Prado selventää ripin tarkoitusta ja ohjaa hyvään ripittäytymiseen.

Uuden vuosisadan alkaessa paavi Johannes Paavali II kirjoitti apostolisessa kirjeessään *Novo millennio ineunte* (nro 37), että monet ihmiset, erityisesti nuoret, ripittäytyivät useasti riemuvuoden 2000 aikana. Pyhä isä toivoo hartaasti, että me katolilaiset oppisimme arvostamaan rippii yhä enemmän.

Kun puhumme ripistä, emme voi unohtaa, etteivät pyhimysetkään ole sellaisia ihmisiä, jotka eivät koskaan lankea. He vain osaavat yhä uudelleen nousta ylös nöyrinä ja pyhän itsepintaisina. Meidän katuksemme ja tuskamme liikuttavat Jumalaa. Jumala ei väsy antamasta anteeksi.

Pyhä Tuomas Akvinolainen oli hyvä ja älykäs mies. Hänellä oli suuri usko, ja hän oli nöyrä ihminen. Hän opiskeli ja mietiskeli kaikkia katolisen uskon salaisuuksia ja, kun hän ei ymmärtänyt jotakin, hän meni kappeliin ja rukoili päätabernaakkelin päällä. Pyhä Tuomas pyysi Jumalalta voimaa ja valoa ymmärtääkseen paremmin hänen salaisuutensa. Kerran Tuomas oli kutsuttu Trentoon puhumaan Jumalasta. Matkalla hän tuli sairaaksi ja pysähtyi dominikaaniluostarissa. Siellä hän eli elämänsä viimeiset hetket. Dominikaanimunkin kerrotaan kysyneen pyhältä Tuomaalta: *”Isä, sinä opiskelit paljon ja nyt sinulla ei ole paljon aikaa tässä maailmassa. Voitko sinä kertoa meille, mikä asia on hämmästyttänyt eniten elämässäsi?”* Pyhä Tuomas vastasi: *”Minä en ole koskaan ymmärtänyt, miten ihminen voi nukkua rauhassa kuolemansyntisenä ilman katumusta.”* Tuomas tiesi hyvin, ettei ihminen, joka kuolee kuolemansynnin tilassa ilman katumusta, voi nähdä Jumalan ja taivaan kauneutta.

Katumus on hyve, jonka avulla käännyimme koko sydämellämme Jumalan puoleen. Se saa meidät syvästi inhoamaan tekemiämme

syntejä ja lujasti päättämään korjata huonot tapamme. Katumus on parannuksen sakramentissa tärkeintä. Kaikki muu mitä teemme olisi vähäarvoista ilman sitä. Toisin sanoen pelkkä virheidemme tunnustaminen on hyödytöntä, jos siihen ei liity sisäistä katumusta. Jollemme tunnusta virheitämme ja kadu niitä, ne kasautuvat ja estävät meitä lähestymästä Jumalaa ja kohtelemasta häntä Isänämme. Kun olemme heikkoja, kun olemme oppineet turvautumaan Jumalaan, silloin olemme vahvoja, silloin Jumala lainaa meille voimansa, apostoli Paavalia mukaillaksemme. Jumalallinen lääkäri parantaa vain sellaisen ihmisen, joka on innokas tunnustamaan oireensa.

Jotkut luulevat erheellisesti, että synnin tekemiseen tarvitaan erityistä pahansuopuutta - vihaa Jumalaa kohtaan. Mutta me loukkaamme Jumalaa niin kuin loukkaamme ketä tahansa muutakin. Emme tee niin ainoastaan silloin, kun pyrimme erityisesti vahingoittamaan häntä, vaan myös silloin, kun omasta tahdostamme olemme tottelematta Jumalan lakia, joka on annettu yksinomaan hyödyksemme ja parannuskeinoksemme. Jotta lankeaisi syntiin, riittää, että tuntee Jumalan lain, muttei täytä sitä.

Meidän pitäisi siis innokkaasti pyrkiä tuntemaan Jumalan laki. Kuinka muuten voisimme pätevytyä jumalallista anteeksiantoa varten? Sanat, jotka Jeesus Kristus lainaa profeetta Jesajalta, esittävät todellisen vaaran: *”Sillä paatunut on tämän kansan sydän, vain vaimon he kuulevat korvillaan ja silmänsä he ovat ummistaneet, jotta he eivät silmillään näkisi, eivät korvillaan kuulisi eivätkä sydämellään ymmärtäisi, jotta he eivät kääntyisi enkä minä parantaisi heitä”* (Matt. 13:15).

Synnin arvioiminen

Ymmärtääksemme synnin vakaavuuden meidän täytyy mietiskellä, kuinka suurta rakkautta Jumala meitä kohtaan osoittaa. Yliluonnolliset hyveet, usko, toivo ja rakkaus tuovat sen näkyviin. Jumala unelmoi meistä aikojen alusta, niin sanoaksemme. Emme olleet muuta kuin pelkkä mahdollisuus. Mutta Jumala rakasti meitä niin paljon, niin kiihkeästi, että hän saattoi meidät olemaan. Lisäksi Jumala teki meidät itseään varten, omaksi kuvakseen ja omaan kaltaisuuteensa, niin, että tuntemalla hänet ja rakastamalla häntä voisimme olla onnellisia hänen kanssaan ikuisesti.

Iankaikkinen elämä on niin sanoinokuvaamaton, että apostoli Paavali voi vain änkyttää Jesajan kanssa: *”mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mitä ihminen ei ole voinut sydämessään aavistaa, mikä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat”* (1. Kor. 2:9). Jumala loi meidät kuolematomiksi, täyteen armoa ja lahjoja. Mutta paratiisissa osoittamamme tottelemattomuuden takia menetimme ruumiin kuolematomuuden ja sielun armon. Jumala ei kuitenkaan lakannut rakastamasta meitä. Hän tahtoi, että niin kuin ihminen oli se, joka oli tehnyt syntiä, niin myös ihminen olisi se, joka korjaisi vahingon. Siksi Jumalan Poika tuli ihmiseksi Neitsyt Marian kohdussa voidakseen maksaa ihmiskunnan osakseen saaman äärettömän velan. Siksi hän kuoli ristillä, antaen anteeksi meille ja uhraten elämänsä Isälle sovittaakseen kaikkien ihmisten synnit.

Mitä synti sitten on? Se on sen rakkauden unohtamista, jolla Jumala meidät loi, sen rakkauden ylenkatsomista, jolla hän ylläpitää

... jatkuu sivulla 12...

Laetabitur iustus in Domino

Kirja ja kirkko keskiajan Hämeessä ja Satakunnassa Helsingin Kirjamessuilla

Iloitkoon vanhurskas Herrassa, Laetabitur iustus in Domino (Ps. 64:11), oli keskiajalla tavallinen messun aloitussävelmä, jonka kirkossakävijä kuuli esimerkiksi Pyhän Henrikin messussa. Se on myös näyttely, jonka Tampereen museot ja Tampereen taidemuseo - Pirkanmaan aluetaidemuseo järjestivät Helsingin Kirjamessuille. Se sisältää Hämeen ja Satakunnan vanhimpia kirjoja ja niiden osia, joukossa Suomen vanhimman nuottikatkelman 900-luvulta, sekä veistoksia ja liturgista esineistöä. Kansainvälisestäkin merkittävä kirjojen ja käsikirjoitusten kokoelma on Helsingin yliopiston kirjastolla, josta suurin osa tämänkin näyttelyn materiaalista on lainattu.

Vanhimmat Suomessa säilyneet kirjat olivat kirkon elämän palveluksessa. Kirkko yhdisti keskiajan hämäläisen ja satakuntalaisen muuhun Eurooppaan, sillä samaa

katolista uskoa kuin Kokemäenjoen ja Vanajaveden rannoilla tunnustettiin Välimereltä Atlantille. Keskeinen kirja oli messun tekstikokoelma, *missale*, niin kuin messu oli jumalanpalveluselämän sydän. Muiden sakramenttien ja kirkollisten toimitusten viettämiseen pappi tarvitsi käsikirjan, *manualen*, ja hetkipalvelusten eli päivän liturgisten rukoushetkien toimittamiseen *breviariumin*. Messun laulut sisälsi *graduale* ja hetkipalvelusten *antifonarium*. Mukana näytellyssä oli myös keskiaikaisia veistoksia ja liturgista esineistöä.

Messun liturgia vietettiin latinaksi, mutta kansalle luonnollisesti saarnattiin sen omalla kielellä. Keskiajan suomalaisen kristityn tuli äidinkielellään osata apostolinen uskontunnustus, *Isä meidän* ja *Terve Maria* -rukoukset sekä synnintunnus. Ne piti papilla olla kirjoitettuna, jotta ne joka pyhä lau-

suttaisiin samoin sanoin ja jotta ne jäisivät seurakuntalaisten mieleen. Seurakuntalaisen usko tuli kuuntelemisesta ja kirkon maalausten ja veistosten näkemisestä, mutta ennen kaikkea liturgiaan osallistumisesta. Kirjat ja lukeminen eivät olleet tavallisen ihmisen ulottuvilla: painetun *psalteriumin* hinnalla sai viisitoista lehmää. Liturgiassa tarvittavien kirjojen hankkiminen oli seurakunnallekin todellinen ponnistus.

1400-luvun jälkipuoliskolle kirjapainotaidon käyttöönottoon asti kirjat jäljennettiin käsin. Reformaation jälkeen voudit eivät kunnioittaneet käsikirjoitusten sisältöä tai taidokasta tekstausta, mutta ymmärsivät erinomaisen hyvin lujan pergamentin hyödyllisyyden ja sitoivat tilinsä liturgisten kirjojen irtirevityihin sivuihin. Niinpä rukoustekstien joukossa saattaa törmätä vaikkapa huomautukseen,

Kyrklig hjälpverksamhet i Mauretaniens

Mauretaniens är ett av de största länderna på Afrikas västkust. I förhållande till arealen har det en ovanligt liten befolkning. Över hälften av landet är öken. En svår femårig torka i början av 1970-talet ledde till att öknen utbreddes sig allt mera. Därförinnan beboddes norra delen av landet av boskapskötande nomader (av arabiskt eller berber-ursprung), men när källorna torkade och det knappa betet blivit översandad, dog djuren eller slaktades och ägarna blev tvungna att flytta söderut till Nouakchott "sanddynernas huvudstad", som nu rymmer mer än hälften av hela landets befolkning i en ändlös kåkstad.

Söderom Nouakchott blir landet småningom mera beboeligt, isynnerhet vid gränsfloden Senegal och här idkar olika svarta stammar jordbruk. Det finns en enda järnväg från landets viktigaste gruvort till kusten och att döma av kartan är vägnätet ytterst glest.

Landet är till 100% islamiskt men det finns på några orter en katolsk kyrka för utlänningarna och små grupper systrar, bl.a. en grupp av de "vita systrarna", den orden som kardinal Lavigerie grundade för arbetet i det islamiska Afrika.

En av dessa är läkare och verkligen fullt sysselsatt. Staten gör vad de kan för hälsovården i landet men bristen på pengar och på utbildad personal gör det svårt. De rätt nygrundade hälsocentralerna kunde inte verka utan systrarnas och andra frivilligas insats. Bland landets barn är undernäring ytterst allmän. Det har därför ordnats centra till vilka de mest utsatta barnen får komma för undersökning och bättre föda. Den kvinnliga läkarn besöker två gånger i veckan några av dessa centra. Medan hon undersöker de små patienterna får deras mammor gå till torget under ledning av en närings-specialist för att inköpa ingredien-

ser för en balanserad måltid. Under kursen får deltagarna gratis berikad mjölk, som de inte skulle ha råd att anskaffa. Mammorna tillreder maten och får samtidigt undervisning i hygien m.m. När maten är färdig får mammorna smaka och sedan servera sina barn. Efter maten går de hem och får gröt med sig till kvällsmålet. Kurserna räcker tre veckor och har gett uppmuntrande resultat.

Doktorn verkar också i nära kontakt med Caritas. Caritas kom till landet 1972 och vittnar om kyrkans omsorg för den mänskliga utvecklingen på alla områden: uppfostran, hälsa, landsorts-problem och det sociala. Med Caritas grupper besöker hon många byar, undersöker barnens hälsa och blir bekant med byborna. Gruppen diskuterar med ordsborna om de lokala problemen och försöker finna lösningar för vilka de själva får ta ansvar. Gruppen föredrar enkla medel så som att gräva

että Simo Juhaninpoika Tervakosken myllyltä on velvollinen toimitamaan linnahan 10 äyryistä. Tämä ns. voutivandalismi saattoi kuitenkin säilyttää käsikirjoitukset jälkipolville, kun niille näin löydettiin hyödyllinen käyttö. Katolisena aikana ehdittiin Suomea varten painaa kaksi kirjaa, messukirja *Missale Aboense* vuonna 1488 ja papin käsikirja *Manuale Aboense* vuonna 1522.

Laetabitur iustus in Domino perustuu *Ristin ja Olavin kansaa* -näyttelyyn, joka oli esillä Museo-keskus Vapriikissa Tampereella vuosi sitten. Liturgisten kirjojen ja käsikirjoitusten asiantuntijana toimi **Ilkka Taitto**.

MARJA-LIISA LINDER

brunnar och reparera fördämningar, detta för att göra det möjligt för dem att återgå till de gamla näringarna på landet. Men det är långtidsprojekt.

Resorna till de olika byarna är långsamma och tröttande men detta bidrar till att knyta vänskapsband mellan deltagarna. De många punkteringarna på de urusla vägarna ger också tillfälle till samtal med chaufförerna. Dessa undrar varför en högutbildad europé kommit till deras fattiga land. På det sättet får systemen tillfälle att diskret berätta om sin tro: en genuin islamisk-kristen dialog. Innan de vita systrarna sänder någon till ett helislamiskt land får systemen lov att genomgå en två års studieperiod i arabiska och islamologi.

MARTA AMINOFF

Bygger på en artikel i de vita fädernas tidning.

Musiikin moraalisuudesta

Pilvi Listo-Tervaportti toi tämän lehden numerossa 16 esiin mielenkiintoisen amerikkalaisen näkökulman musiikkiin. Se viritti filosofia ajatuksia, ja sai minut tarttumaan kynään tai oikeammin istumaan hetkeksi Macin ääreen.

Ensinnäkin: on merkillepantavaa, että elottomille asioille on nykyisin jostakin syystä annettu elävän persoonan hahmo. Ei musiikki sinänsä voi olla moraalista tai moraalitonta, sehän on musiikkia, jonka joku on luonut! Sen luoja voi kyllä olla joko moraalinen tai moraaliton päästäessään sen ilmoille ensin nuottipaperille ja sitten kenties muusikoiden välityksellä. Jostain syystä kielenkäyttöömme on pesiytynyt tuo personifioitu harha; puhutaanhan meillä sellaistaakin, että korot nousivat tai laskivat, kun tarkoitetaan, että niitä nostettiin tai laskettiin. Tekojen takana on aina ihminen tai ihmisryhmä.

No, sanoilla leikkiminen sikseen. Musiikilla on tärkeä osa sen parissa kasvaneille. Musiikissa rytmi, säveltaso, harmonia ja melodia ovat oleellisen tärkeitä. Ilman niitä ei olisi sitä minkä me nykyihmiset käsitämme musiikiksi. Ihminen pyrkinee tietoisesti, tai useimmiten tiedostamattaan, harmoniaan. Korvamme tottumisista riippuu, minkä koemme tasapainoa rakentavaksi, missä musiikin maisemassa viihdymme parhaiten. Ne lienevät niitä luonnon lakeja, joita filosofi tarkoitti. - Sodan jälkeen kerrottiin anekdoottia eräästä englantilaisesta korkea-arvoisesta sotilashenkilöstä, joka tunnusti, että hän tuntee vain kaksi sävelmää: toinen on Tipperary ja toinen ei ole. Tipperary oli hänelle yhtä tärkeä kuin

Vivaldi, Bach tai kenties Mozart ja gregoriaaninen kirkkolaulu on meille. Tipperary oli hänen musiikin maisemansa.

Musiikin kuuntelulla ja kuulemisella on myös suuri terapeutinen merkitys. Se virittää meissä tunteita, jotka saattavat purkaa senhetkisen ahdistuksemme, korostaa riemuamme ja -harmoniaa tiedostamattomasti kaivatessamme - virittää meissä hyväntuulisen tunnelman. Monille lienee tuttua meluisan musiikin ja varsinkin bassobuumien vaihtuvien rytmien vaikutus. Tavarataloissa tai aerobic-paikoissa tuo pakollisen jympsytyksen sydämenrytmiinkin vaikuttava kuuntelu saa aikaan tunteen, että jotain pitäisi ravistaa päältä, jotain häiritsevää ja suorastaan repivää. Monet nuoret kuitenkin nauttivat sellaisesta, joka järkyttää "varttuneempia" ja heidän niin kutsuttua hyvää makuaan. Ei sen vuoksi, että he aina haluaisivat järkyttää meitä, vaan siksi, että he elävät nuoruuttaan ja ovat murrosikäisen klumppisia. Näin on ollut aina ja tulee varmaan olemaankin. "*De gustibus non...*" ja niin edelleen.

Lopuksi: väheksymättä gospeleita, joita todella arvostan, ja niiden tai virsien sisältämää sanallista sanomaa, olen sitä mieltä, että ainoa oikea meditatiivinen ja sielua ni korottava musiikki on gregoriaaninen kirkkolaulu. Se on kuin pursi aavalla merellä ja kaikkihan tietävät, että kaikki muu paitsi purjehdus on turhaa!

TUULIKKI TUURI

Tällä palstalla toivomme lukijoittemme tuovan esille rakentavia mielipiteitään sekä käyvän keskustelua katolisen uskonsa todeksi elämisestä. Lisäksi palstalla voidaan esittää kysymyksiä, joihin joku hiippakuntamme pappi vastaa.

Kirjoitukset tulee toimittaa kirjekuoreessa FIDESin toimitukseen. Kuori merkitään tunnuksella "mielipide" tai "kysymys". Mielipiteitä ei julkaista ilman kirjoittajan nimeä eikä niitä palauteta. Palstalla ei julkaista uskon tai moraalin vastaisia eikä herjaavia kirjoituksia. Toimitus varaa oikeuden mielipiteiden lyhentämiseen.

... jatkoa sivulta 9...

olemassaoloamme. Se on sitä, että emme välitä Jumalan Pojan lihaksitulosta, hänen työn täyttämistä vuosistaan, kätkeystä elämästään, hänen Joosefille ja Marialle osoittamastaan kuuliaisuudesta, kärsimyksistään, ruoskituksi joutumisestaan ja ristinkuolemastaan.

Jos jotkut eivät ymmärrä synnin pahuutta, se johtuu siitä, että he eivät katso Jumalaa. He katsovat sen sijaan itseään ja käyttäytyvät ikään kuin jonkin yksittäisen vian vakavuus riippuisi siitä, miten se vaikuttaa heidän persoonallisuuteensa. He unohtavat, että Jumalan loukkaaminen ei ole kiinni siitä, kuinka paljon jokin vikamme meissä herättää vastenmielisyyttä, vaan siitä, kuinka paljon se erottaa meitä Jumalasta.

Jos ihminen jättää kerran ottamatta osaa messuun velvoittavana pyhäpäivänä, hän tietää, ettei ole miellyttänyt Jumalaa. Jos siitä tulee hänelle tapa, hänen omatuntonsa soimaa häntä kuitenkin aina vain vähemmän ja vähemmän. Mutta katumuksen puute ei tarkoita, että synty olisi vähemmän vakava. Synnin pahuutta ei pidä mitata sillä, kuinka paljon se meitä sisäisesti liikuttaa. Tajutaksemme synnin vakavuuden meidän täytyy ottaa huomioon, mitä Jumala opettaa meille kirkkonsa kautta.

Sen lisäksi emme koskaan saa

unohtaa, että emme ole olemassa vain välttääksemme pahaa. Olemme täällä tehdäksemme hyvää, taivoitellaksemme inhimillistä ja kristillistä täydellisyyttä kaikessa mitä teemme, rakastaaksemme ja palvellaksemme Jumalaa ja muita ihmisiä, muistaen sen tosiasian, että Jumala hävittää penseyden. Ei riitä, että vältämme kuolemansyntiä. Jos päämäärämme olisi sellainen, elämämme olisi luultavasti mukavaa. Tavoittemme ei kuitenkaan ole mukavuus vaan rakkaus Isäämme, joka vetää meidät pois lievista synneistä ja epätäydellisyyksistä.

Muistaen aina, että Jumala näyttelee pääosaa, meidän pitäisi tehdä kaikki vallassamme oleva valmistaksemme itseämme sakramentaaliseen sovitukseen Jumalan kanssa. Seuraavilla kerroilla tutkimme, kuinka voisimme hyötyä enemmän tästä sakramentin tuotamasta avusta parantamalla ripittäytymistämme: omantunnontutkistelua, katumusta, pyrkimystä parannukseen, syntien tunnustamista ja katumustyön täyttämistä. Meidän ei pitäisi nähdä näitä vaatimuksia vain muodollisuuksina, asioina, jotka voidaan suorittaa mekaanisesti - aivan kuin lääkkeen ottaminen. Meidän täytyy rukoillen nähdä ripittäytyminen henkilökohtaisena kohtaamisena Jeesuksen Kristuksen kanssa, joka antaa meille anteeksiannon synneistämme ja pyhittävän armonsa. Se ei ole

vain mikä tahansa parannuskeino. Se vaatii henkilökohtaista vastausta Jumalan armoon.

ISÄ MANUEL PRADO

JUVENTUS CATHOLICAN MODERAATTORI

St. Eriks bokförlag

Bokklubben som hörde till förlaget har varit tvunget att upphöra med sin verksamhet men förlaget har ännu av klubbens böcker på lager. Det fortsätter också med att ge ut böcker. I år har det gett ut en trevlig bönbok för barn. Initiativet till boken har tagits av den 11-årige **Pierre Jacob Fredestad**, son till **Sigvard Fredestad**, chef för *Catholica* förlaget. Pierre har redigerat boken tillsammans med **Ingrid Yden-Sandgren**.

VOIDAANKO TERRORISMI voittaa ilman voimankäyttöä? **Ei**, sanoo **Alpo Rusi**. Hänen mielestään (*Ulkopolitiikka* 3/01) terrorismi on saanut uudenlaisen muodon ja siksi sen torjumiseksi tarvitaan muita kuin pehmeitä keinoja. Terrori-iskujen tekijöiden paljastuttua niiden uhka on eliminointava ja saata-va tekijät oikeuden eteen. Tähän tarvitaan sotatoimia. Lisäksi pitää luoda taloudellinen ja turvallisuuspoliittinen strategia iskujen lopettamiseksi. **Kyllä**, sanoo **Jyrki Käkönen**. Hän lähtee siitä, ettei väkivalta ole missään olosuhteissa oikeutettua. Sotatoimin saavutettu

turvallisuus on näennäistä ja luo väkivallan kierteen. Tästä hän esittää esimerkkejä Tshetsheniasta ja Lähi-idästä. ”Päädyn siis siihen, että meidän on katsottava itseämme peiliin ja sitä kautta sitä järjestelmää, jota me pidämme yllä ja jota me pidämme oikeutettuna. Niinpä päädyn myös siihen, että terrorismi voidaan voittaa nimenomaan ilman sotilaallista vallankäyttöä.”

TERRORII – MUT otetaan iisisti, otsikoi Stadin slangi ry:n jäsenlehti *Tsilari*. Siinä **Heka Laurell** tuomitsee syyttömien kärsimykset:

Alfa - evankeliointia aterian ja videon äärellä

Mitä ovat Suomeenkin asti ehtineet Alfa-kurssit?

Kristityt kokoontuvat ympäri maailman Alfa-konferensseihin ja Alfa-kursseille. Alfa on kristillinen toimintamalli, liike, joka toimii 125 maassa. Se on levinnyt viimeisen kymmenen vuoden aikana kulovalkean tavoin (1991 järjestettiin 4 kurssia, 2001 peräti 18.800 kurssia). Alfa kutsuu elämän tarkoitusta etsiviä ihmisiä löytämään Jeesuksen ja kristinuskon. Se on tarkoitettu erityisesti niille, jotka eivät vielä tai enää ole kirkon piirissä. Alfa on modernia evankeliointia, jossa etsiviä lähestytään ystävällisessä ja miellyttävässä ilmapiirissä.

Alfa on saanut alkunsa anglikaa-

nisen kirkon piiristä, etenkin yhdestä **Nicky Gumbelin** toteuttamasta kurssista, jossa tutustuttiin Jeesukseen ja kristinuskoon. Jokainen Alfa-tapaaminen alkaa yhteisellä aterialla. Aterian jälkeen katsotaan video. Nicky Gumbel puhuu videossa yleisölle Jeesuksesta, rukouksesta ja uskosta. Hän on varma esiintyjä ja kertoo useita hauskojakin tarinoita. Suomalaiselle yleisölle hänen tyyliinsä saattaa kuitenkin tuntua liian sokeriselta: kaikki ihmiset videolla ovat kauniita ja hymyileviä. Tässä mielessä katoliset Alfat, jotka jatkavat tätä ensimmäistä Alfa-kurssia, ovat mielestäni paljon onnistuneempia ja realistisempia. Videon jälkeen keskustellaan sen herättämistä kysymyksistä ja ajatuksista 10-12 hengen ryhmissä. Alfassa korostetaan aina, että *kaikki* kysymykset ovat tervetulleita.

Monet ovat löytäneet tiensä kirkkoon tai takaisin sinne Alfan avulla. Katolisessa kirkossakin järjestetään Alfa-kursseja ympäri maailmaa ja useat piispat suosittelivat Alfaa hiippakunnissaan. Onkin luontevinta osallistua Alfaan oman kirkon piirissä, sillä silloin se edesauttaa samalla omaan seurakuntaan integroitumista. Erään Alfa-konferenssin avajaisissa Vancouve-

rin katolinen piispa totesi, että Alfa on hyvä tapa tavoittaa kirkon ulkopuolelle jääneet tai kirkon piiristä vetäytyneet. Hän lisäsi myös, että vaikka kirkko palvelee hyvin jäseniään, se ei tavoita riittävässä määrin sen ulkopuolelle jääneitä.

Katolinen kirkko on valmistanut omat Alfa-kurssinsa Nicky Gumbelin Alfan jatkoksi. Niitä on tällä hetkellä kolme, joista kaksi ensimmäistä ovat ”*Katolista kirkkoa tutkimassa*” (*Exploring the Catholic Church*) ja ”*Juokaa Kirkon lähteiltä*” (*Drink from the Wells of the Church*). Kurssien pitäjät ovat merkittäviä kirkon katekeettoja, kuten paavillekin saarnannut kuuluisa italialainen fransiskaani-isä **Raniero Cantalamessa**.

Katolisilla Alfa-kursseilla tutustutaan katoliseen uskoon, ajatteluun ja elämään. Ne ovat varmasti hyvä mahdollisuus tämän päivän aikuiskatekeesille. Johannesburgin katolinen piispa kehottikin kirjeessään kaikkia hiippakunnan pappeja osallistumaan johonkin alfa-konferenssiin. Kehotuksessaan hän siteerasi paavi **Johannes Paavali II:n** sanoja: ”*Evankeliointi on rakkauden asettama velvollisuus, joka koskee jokaista Kristuksen opetuslasta*”.

IRENE ALVAREZ

Lisää katolisesta Alfa-työstä voi lukea Internetissä esim. osoitteessa <http://www.christlife.org/>.

Det är en liten bok på 48 sidor i fickformat. Innehållet är fördelat på 9 korta kapitel och består av grundläggande böner som lätt kan läsas av barn och kan styrka dem ännu när de växer upp. Jag rekommenderar dem varmt för barn som närmar sig första kommunionen.

En liten bok om bön. St Eriks bokförlag. 35 Skr.

MÄRTA AMINOFF

*Konnat pitää saada boseen ja roudaa rosikseen. Dumarit sit päättäköön, mitä niille duunataan. Stadia hän kehuu suvaitsevaisena kaupunkina, jossa kaikki rodut voivat elää keskenään sovussa. Yleensäkin suvaitsevaisuuden pitäisi lähteä ensin omasta lähiympäristöstä, jotta se voisi laajentua maailmanlaajuiseksi suvaitsevaisuudeksi: *Piblussa skrivataan et älkää tuomitko ettei sinuu tuomittais. Se pätee täs jenkkilässä tapahtuneessa katastrofissa yhtä hyvin kuin missä tahansa muualla. Syyttömii ei passaa osotella sormella vaik kuin mieli tekis. Ei ainakaan mei-**

dän omassa Stadissa, fiksun jengin himassa.

ALBERTIN KUULEMAA dominikaaniveljen suusta. Fransiskaani ja jesuiitta väittelivät kiihkeästi, mikä sääntökunnista on paras. Kun asiassa ei pitkällisten väittelyitten jälkeenkään päästy yksimielisyyteen asiasta, päättivät he pyytää, että Jumala lähettäisi heille merkin. Heidän siinä hetken rukoiltuaan laskeutui taivaasta heille viesti: *Hyvät veljet, pyydän, että lopetatte riitelemisen tuollaisista turhanpäiväisistä asioista.* Allekirjoituksena: *Jumala, OP.*

Albertin palsta

PIKKU-REINON iltarukous:

*Levolle laske Luojani,
ole huomenna kokeessa
onnen tuojani.*

*Levotain jos en nousisi,
yksi koe vähemmän olisi.
Aamen.*

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. (09) 6824040, fax (09) 6224618. Sähköposti henricus@cath.fi.

Messut **su** 10.00 missa lat./engl., ranska, esp., saksa, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu/kvällsmässä. *Remontin johdosta ei kirkkokahvia.* Aamumessu **ma, ti, to** 7.30 ja iltamessu **ma, ke, pe, la** 18.00. Ruusukko ja sakramenttihartaus **to** 18.00. Rippitilaisuus **la** 17.30-18.00. Vesper **la** 17.40.

Remontin vuoksi koko syksyn ajan pappilassa toimii ainoastaan kanslia. Joulukuun alkupuolelle asti isä Teemu Sippo SCJ ja isä Guy Barbier ovat tavattavissa pappilan numerosta. Isä Paolo Bertin tavoittaa numerosta 040-5135359. Isä Jan Koolen SCJ on sapativapaalla remontin loppuun asti.

17.11. la 10.00 lastenkerho lastentarhassa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
18.11. **kirkkovuoden 33. sunnuntai:** 10.00 missa latina (esp.), 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
19.11. ma 18.30 informaatiokurssi Marian seurakuntasalissa
24.11. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
25.11. **kirkkovuoden 34. sunnuntai:** 10.00 missa latina (eng.), 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 kvällsmässä
28.11. ke 14.00 seniorien messu Marian kirkossa, kokous seurakuntasalissa

Diaspora

Järvenpää: 25.11. **su** 14.00
Porvoo: 18.11. **su** 14.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. (09) 2411633, fax (09) 2411634. Sähköposti marian.srk@kolumbus.fi. Kotisivu www.kolumbus.fi/marian.srk.

Su 10.00 päämessu, kirkkokahvit, 11.30 messu vietnam/englanti/italia, 18.30 iltamessu. **Ma, ke, pe** 7.15 aamumessu, **ti, to, la** 18.30 iltamessu. **Ti** 7.30 ja **ke** 17.00 messu Karmeliittaluostarissa. Rippitilaisuus **la** 18.00 ja sopimuksen mukaan. Papit tavattavissa parhaiten 9-12.

15.11. to 17.00 fransiskaanit srk-salissa
17.11. la 10.00 lastenkerho Henrikin katedraalilla, 18.30 iltamessu
18.11. **kirkkovuoden 33. sunnuntai:** 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu englanniksi, 18.00 adoraatio, 18.30 iltamessu
19.11. ma 14.00 maanantaiklubi, 18.30 informaatiokurssi
20.11. ti 19.00 Teresat
21.11. ke 19.00 kuoro
24.11. la 18.30 iltamessu
25.11. **su Kristus kaikkeuden kunin-gas:** 10.00 päämessu suomeksi, Caritaksen myyjäiset, 11.30 messu italiaksi, 18.30 iltamessu
26.11. ma 14.00 maanantaiklubi
27.11. ti 19.00 fransiskaanit srk-salissa
28.11. ke 14.00 messu ja seniorien tapaa-minen
29.11. to 18.00 messu Rakkauden lähetyssarten luona, 19.00 seurakunnan Caritas
30.11. pe 18.00-21.00 Leirijuhla seurakuntasalissa
1.12. la 9.30 messu ruotsiksi ja lauantai-kurssi ruotsin kielellä, 12.15 messu suomeksi ja lauantai-kurssi 10.00, 18.30 iltamessu

Diaspora

Forssa (ev.-lut. srk-talo): 9.12. **su** 16.00.
Karjaa (keskiaikainen kirkko): 2.12. **su** 16.00.
Lohja (keskiaikainen kirkko): 30.12. **su** 15.00.
Riihimäki (Kappelikirkko): 1.12. **la** 16.30 suomeksi; 17.11. **la** 16.30 vietnamiksi
Soukka (kappeli): 25.11. **su** 15.00

Informaatiokurssi

Helsingin seurakuntien yhteinen informaatiokurssi kirkkoon liittyville ja muille katolisesta uskosta kiinnostuneille Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa (Mäntytie 2) maanantaisin klo 18.30-20.30. Seuraavat kurssi-illat:

19.11. Katolisen moraaliopetuksen lähtökohdat: isä Teemu Sippo SCJ (*Katolisen uskon perusteet* 280-293, 299-312)

Äiti-lapsikerho

Tervetuloa uudet ja aiemmin mukana olleet äidit ja lapset! Kokoontumisai-koja ja -paikkoja voit tiedustella Tarjalta, puh. 040-5004049.

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. (02) 2314389, fax (02) 2505090. Sähköposti turunkat@saunalahti.fi.

Su 10.30 päämessu, 18.30 evening mass. **Ma, pe, la** 7.30 aamumessu, **ti** 18.30 iltamessu, **to** 18.00 adoraatio, 18.30 iltamessu. **Ke** 17.00 messu Piikkiössä. Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

17.11. la katekeesi ja lastenkerho Turussa, 13.00 messu
18.11. **kirkkovuoden 33. sunnuntai:** 9.15 aamumessu, 10.30 päämessu, 18.30 messu englanniksi
20.11. ti 14.00 seniorit
24.11. la katekeesi Raumalla ja Porissa
25.11. **su Kristus, kaikkeuden Kunin-gas:** 10.30 päämessu, 18.30 messu englanniksi

Diaspora

Pori: 24.11. **la** 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. (014) 612659, fax (014) 612660. Kotisivu www.katt.fi/olavi.htm.

Su 10.30 päämessu. **Ke** 18.00 iltamessu. Tiedot muiden arkipäivien messuista puhelimitse ja kirkon ovelta. Rippitilaisuus sopimuksen mukaan.

14.11. ke 18.00 iltamessu
17.11. la lasten uskonnonopetus Jyväskylässä, 19.30 Mass in English
18.11. **kirkkovuoden 33. sunnuntai:** 10.30 päämessu
20.11. ti 14.00 seniorikokous
21.11. ke 18.00 iltamessu
24.11. la 11.00 messu Savonlinnassa
25.11. **su Kristus, kaikkeuden kunin-gas:** 10.30 päämessu, seurakuntaneuvosto
28.11. ke 18.00 iltamessu

Diaspora

Kuopio: 25.11. **su** 16.00
Savonlinna: 24.11. **la** 11.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. (03) 2127280, fax (03) 2147814. Sähköposti katristi@nic.fi. Kotisivu www.nic.fi/~katristi.

Su 10.00 ruusukkorokous, 10.30 päämessu. **Ti, to** 7.30 aamumessu, **ma, ke, pe** 19.00 iltamessu. **Ke** 18.40 vesper. **La** messu 8.30. Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

17.11. la 10.30 lastenkerho, 12.30 messu
 18.11. kirkkovouden 33. sunnuntai:
 10.30 päämessu, 14.00 puolankielinen messu
 21.11. ke 19.30 informaatiokurssi
 25.11. kirkkovouden 34. sunnuntai:
 Vihkimispäivän juhlamessu 15.00
 1.12. la 9.30 katekeesi, 14.15 messu

Diaspora

Hämeenlinna: 2.12. su 15.00
 Kauhajoki: 24.11. la 18.30
 Kurikka: 8.12. la 18.00
 Pietarsaari: 24.11., 8.12. la 12.00
 Vaasa: 24.11., 8.12. la 16.00

KOUVOLA

Autuaan Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. (05) 3711251. Sähköposti stan.szymajda@sci.fi. Kotisivu www.sci.fi/~stan.

Su 11.00 tai 18.00 päämessu kirkossa. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.

15.11. to 18.00 iltamessu
 18.11. kirkkovouden 33. sunnuntai:
 18.00 päämessu
 22.11. to 18.00 iltamessu
 25.11. su **Kristus, kaikkeuden kunin-**
gas: 18.00 päämessu
 29.11. to 18.00 iltamessu

Diaspora

Lahti (ortodoksisessa kirkossa): 1.12. la 16.00 (uskonnonopetus 14-16)
 Lappeenranta (ortodoksisessa kirkossa): 18.11., 16.12. su 11.30
 Hamina (Poitsilan seurakuntakodissa): 25.11., 23.12. su 11.00

Uskonnonopetus Kouvola 8.12. la 11-13

Sunnuntaina 9.12 klo 11.00 Autuaan Ursulan seurakunta viettää kirkonsa vihkimisen juhlaa, jonka yhteydessä piispamme **Józef Wróbel SCJ** jalkaa vahvistuksen sakramentin seurakunnan nuorille. Messun jälkeen on tilaisuus tervehtiä piispamme ja keskustella seurakunnan asioista. Tervetuloa mukaan.

OULU

Nasaretin Pyhän Perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh. (08) 347834, fax (08) 347029. Sähköposti marino@pp.inet.fi.

Su 11.00 päämessu. **Ma, ti, ke, pe** 18.30 iltamessu. **Ke, la** 19.00 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus **pe** 17.30-18.30 ja sopimuksen mukaan.

17.11. la uskonnonopetus

18.11. kirkkovouden 33. sunnuntai:
 11.00 päämessu
 25.11. su **Kristus, kaikkeuden kunin-**
gas: 11.00 päämessu
 1.12. la 11.00 uskonnonopetus

Diaspora

Raaha: 25.11., 23.12. su 17.00
 Rovaniemi: 9.12. su 17.00
 Tornio: 2.12., 16.12. su 17.00

EKUMEENINEN KESKUS

Myllyjärvi, 02740 Espoo. Puh. (09) 8557148.

Su 11.00 liturgia, kirkkokahvit. **To, pe** 9.00-18.00 ikonimaalauksen opetusta.

STELLA MARIS

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Puh. (019) 335793, fax (019) 335892.

STUDIUM CATHOLICUM

Ritarikatu 3b A, 00170 Helsinki. Puh. (09) 660901, fax (09) 68712244. **Kirjas-**
to on avoinna ke 14-18.

KATOLISET YHTEISÖT

Academicum Catholicum

Jäsenillat Studium
 Catholicumissa,
 Ritarikatu 3b A:

29.11. to 18.00 Messu AC:n vainajien puolesta, 18.30 arkkipiispa Jukka Paarma: "Kristinuskon minimi - mitä on uskottava ollakseen kristitty?"

Juventus Catholica

Kotisivu www.jcatholica.com, sähköposti jcatholica@hotmail.com.

Catholic Students' Club
 www.katt.fi/csc/

Rosary and Holy Mass in Latin and English in St. Henry's Cathedral at 18.00 on Tuesdays:

November 27 and December 11. Welcome!

Maallikkofransiskaanit OFS

15.11. to 17.00 yhteisön kokous Marian seurakuntalissa.

27.11. ti esitelmältä Marian seurakuntalissa iltamessun jälkeen. Santa Chiara, osa 3: "Ole ylistetty, Herrani, koska olet luonut minut."

T

Suomen Caritas

Syysmarkkinat 25.11.
 Marian seurakuntalissa 11.00-14.00. Syysmarkkinoille osoitettuja lahjoituksia otetaan vastaan pappilassa.

Teresat

P. Marian kirkon seurakuntalissa iltamessun jälkeen:

20.11. ti Marja Kuparinen puhuu aiheesta "laiduttaminen pintaa syvemmltä"; keskustelua.

1.12. la joulumyyjäisten pystytystä Marian seurakuntalissa 13-17.

2.12. su joulumyyjäiset Marian seurakuntalissa päämessun jälkeen 11.15-14.30.

Teresa ry järjestää

Joulumyyjäiset

sunnuntaina 2. joulukuuta 11.15-14.30 Pyhän Marian kirkon seurakuntalissa, Mäntytie 2, Helsinki.

Tarjolla on hyvää tavaraa, kotikokkien tuotteita, leivonnaisia, käsitöitä, kortteja ym. Myyjäisten tuotto käytetään Helsingin seurakuntien lasten, nuorten, sairaiden ja vanhusten hyväksi. Tervetuloa tekemään hyviä löytöjä!

Otamme kiitollisena vastaan käsitöitä, tavaraa, kotikokkien tuotteita ja leivonnaisia joulumyyjäisiä varten. Tavaraa voi tuoda Pyhän Marian seurakunnan kansliaan ja messun jälkeen seurakuntalisiin. Ruokatarvikkeita voi tuoda lauantaina 25.11. seurakuntalisiin 13-17.30.

Leena Palonen:

"Elämän nykyhetki" maalauksia

Galleria Katariina, 7.-25.11.2001
Kalevankatu 16, Helsinki
ti-pe 11-17, la-su 12-16

Myydään tyttöjen espanjalainen, valkoinen, pitkä ensikommuniopuku, koko 120-140 cm. Puh. 040-8340889.

Paastonajan retriitti 8.-10.2.

Birgittalaissisarten vieraskodissa, Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Aihe: **ULOS ULAPALLE! Maallikkojen "rooti"/elämänasenne kirkossamme kolmannella vuosituhanella.** Retriitin johtaa isä Frans Voss SCJ.

Osallistujamäärä n. 20 hlöä. Aloitamme pe-iltana klo 19 ja lopetamme su-päivällä klo 14. Hinta 63 euroa (375 mk). Sitovat ilmoittautumiset 31.1. mennessä, puh. (02) 2501910.

Ajassa

Piispainsynodi päättyi Roomassa - loppusanoma

Piispojen ja piispainkokousten edustajat kokoontuivat kymmenenteen säännönmukaiseen piispainsynodiin Roomassa käytännössä koko lokakuun ajaksi. Kokoontumisen teemana oli "Piispa: Jeesuksen Kristuksen evankeliumin palvelija maailman toivon puolesta". Aikaisemmissa Fidesin numeroissa olemme tuoneet esiin joitakin esitettyjä puheenvuoroja; nyt esitellään lyhyesti synodin loppusanoman pääkohdat.

Jeesus Kristus, meidän toivomme

Kun tutkimme vuorostamme tämän päivän maailman tragedioita ja ihmeitä, teimme sen Kristuksen pääsiäissalaisuuden, hänen kärsimyksensä, kuolemansa ja ylösnousemuksensa valossa. Inhimillistä näkökannasta katsottuna pahan valta näyttää joskus juhliavan, mutta uskon silmin Jumalan rakastava laupeus on ylivoimaisesti voitollinen. Historian ensimmäinen kieltäytyminen Jumalan kuuntelemisesta, kieltäytyminen, jonka Raamattu näyttää synnin juureksi, oli ihmisen ja Luojan, miehen ja naisen, ihmiskunnan ja maan, ihmisen ja hänen veljensä välisen eron perusta. Emme saisi kuitenkaan koskaan unohtaa, että tätä kertomusta synnistä seuraa heti lupaus pelastuksesta. Tänäpäin tätä evankeliumia saarnataan yhä kaikkialla maailmassa. Sen tähden emme saisi pelästyä niistä opetuksista, jotka kieltävät elävän Jumalan olevan olemassa ja jotka pyrkivät enemmän tai vähemmän ovelasti vähätteleämään, asettamaan naurunalaiseksi tai pilkkaamaan kristillistä toivoa.

Jos haluamme tarjota maailmalle uuden suunnan, on sekä kiireellistä että tärkeää pitää mielessä se, mitä paavi Johannes Paavali II on puhunut "synnin rakenteista". Luotettavien talousasiantuntijoiden mukaan on niin, että 80 prosenttia maapallon asukkaista tulee toimeen 20 prosentilla maailman tuloista ja samalla 1,2 miljardia ihmistä "elää" vähemmällä kuin yhdellä dollarilla päivää kohti! Suu-

ri moraalinen muutos on tullut välttämättömäksi. Tänä päivänä kirkon sosiaaliopetuksella on enemmän merkitystä kuin pystymme edes liioitellen sanomaan. Piispoina me sitoudumme tekemään tämän opetuksen paremmin tunnetuksi paikalliskirkoissamme.

Jotkin paikalliset ongelmat, kun ne jätetään liian pitkään vaille huomiota, voivat tuottaa epätoivoa kokonaisissa kansoissa. Kuinka voimme pysyä hiljaisina, kun vastassamme on kestävä nälän ja äärimmäisen köyhyyden draama, pako-laisten ja maahanmuuttajien tulva, malarian aiheuttama hävitys, aidsin leviäminen, lukutaidottomuus, kaduille hylättyjen lasten ja nuorten epätoivo, naisten hyväksikäyttö, pornografia, suvaitsemattomuus, uskonnon skandaalimainen vääristäminen vihamielisiin tarkoituksiin, huumeiden välittäminen ja asekauppa. Tätä listaa voisi vielä jatkaakin!

Mikä ehkä kaikkein eniten kuitenkin järkyttää meitä paimenia on ihmiselämän halveksiminen hedelmöitymisestä kuolemaan, ja perheen hajoaminen. Kirkon "ei" abortille ja eutanatialle on "kyllä" elämälle, "kyllä" luomakunnan perimäiselle hyvydelle, "kyllä" perheelle, joka on perustavin toivon yhteisö ja joka niin ilahduttaa Jumalaa, että hän kehottaa sitä kehittymään "kotikirkoksi".

Johtopäätökset

VETOOMUS POLITIIKAN JA TALOUS-ELÄMÄN VAIKUTTAJILLE. Tunnistaen omat rajamme ja tehtävämme piispoina sekä tietäen, ettei kirkko ole

mikään poliittinen valta, uskallamme silti osoittaa sanamme poliitikan ja talouselämän vaikuttajille: Olkoon kaikkien ihmisten ja kansojen yhteinen hyvä toimintamme syynä. Ei ole teidän toimivaltanne ulkopuolella kokoontua yhteen mahdollisimman laajalti ja työskennellä rauhan ja oikeudenmukaisuuden puolesta. Me pyydämme teitä pitämään mielessä nekin maailmankolkat, joille media ei anna tilaa ja joissa veljemme ja sisaremmme kuolevat nälkään ja lääkkeiden puutteeseen. Syvän eriarvoisuuden sinnikkyys kansojen välillä on uhka rauhalle. Kuten paavi nimenomaisesti on pyytänyt teiltä, me pyydämme nyt uudestaan, että vähentäisitte kehitysmaiden ulkoista lainataakkaa, puolustaisitte kaikkia ihmisoikeuksia, erityisesti oikeutta uskonnonvapauteen. Luottavaisesti ja kunnioittaen me pyydämme teitä muistamaan, että kaiken vallan merkitys on palvelemisessa.

KUTSU NUORILLE. Ja te, nuoret ihmiset, te olette "aamun vartijoita". Paavi Johannes Paavali II antoi teille sen nimen. Teillä on tarkka tuntemus siitä, mitä rehellisyys ja vilpittömyys edellyttävät. Te ette halua joutua etnisten kamppailujen keskelle tai myrkyttyä korrupcion kuolettavasta vaikutuksesta. Jumalan kymmenen käskyä on kirjoitettu teidän sydämiinne, ja vuorisaarnan sanat antavat niille elävyyden ja innon, joka pystyy voittamaan sydämiä meidän vapauttavalle Totuudelle. KATT/VIS